

Funded by the
European Union

You(th) Decide

PRIROČNIK EVROPSKIH VSEBIN

DELOVNA VERZIJA – SL

Funded by the
European Union

You(th) Decide

OKOLJE:

- Naravne nesreče
- Energetski viri
- Kmetijstvo

Naravne nesreče in evropska politika

Vesna Planinc

Izobraževalni program: Orodjar, 1. letnik (SPI)

Predmet: Družboslovje

Učni sklop: Izzivi sodobnega sveta

Ključne besede: naravne nesreče, Slovenija, Evropska unija, civilna zaščita, mehanizem EU na področju civilne zaščite;

Splošni cilji:

- Dijaki ozavestijo problematiko naravnih nesreč v lokalnem in širšem prostoru ter pomen mednarodnega sodelovanja v mehanizmih medsebojne pomoči.

Operativni učni cilji:

- Dijak prepozna različne tipe naravnih nesreč in pojasni vzroke zanje.
- Dijak primerja vzroke in posledice naravnih nesreč v lokalnem okolju ter v Evropi.

- Dijak s pomočjo virov razišče primere odzivov na različne naravne nesreče na evropski ravni.
- Dijak analizira in ovrednoti pomen skupnega delovanja civilne zaščite na evropski ravni ter oceni prednosti in slabosti.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni, bela tabla, pisala za belo tablo.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki poslušajo učitelja in iz drsnic izpišejo ključne podatke.	Učitelj predstavi temo učne ure (Naravne nesreče) s pomočjo drsnic in pojasni glavne poudarke (definicije in vrste naravnih nesreč, pogostost v Sloveniji in v EU, posledice).	Dijaki sledijo razlagi in naredijo zapis snovi.
Dijaki individualno poiščejo in zapišejo primere naravnih nesreč v zadnjih nekaj letih v njihovem lokalnem okolju (npr. od njihovega rojstva naprej)	Učitelj spodbudi dijake k iskanju primerov naravnih nesreč v lokalnem okolju s pomočjo spleta. Učitelj spremlja njihovo delo, jim nudi pomoč in dodatna pojasnila po	Dijaki zapišejo primere o naravnih nesrečah v lokalnem okolju.

	potrebi.	
<p>Dijaki predstavijo primere naravnih nesreč v razredu. Odgovarjajo na učiteljeva vprašanja ter sooblikujejo tabelski zapis.</p>	<p>Učitelj povzame predstavljene primere ter vodi pogovor o osebnih izkušnjah dijakov z naravnimi nesrečami: Kakšno nesrečo so oni ali bližnji doživeli, zakaj se je ta nesreča zgodila, bi se jo dalo preprečiti/napovedati, ali so potrebovali pomoč (kdaj, koga, kakšno pomoč), kaj se je zgodilo po nesreči (obnova, selitev, ipd.) in te izkušnje zapisuje na tablo v obliki tabele (primer tabele je v prilogi)</p>	<p>Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kulturo dialoga, empatijo ter sintetizirajo izkušnje v nova znanja.</p>
<p>Dijaki sodelujejo v odprti razpravi, podajajo svoja mnenja, predloge in opažanja.</p>	<p>Učitelj poudari del tabelnega zapisa, kjer je razviden različen odziv na naravne nesreče. Poudari različne oblike pomoči in spodbudi dijake k razmišljanju: katere oblike pomoči imamo v Sloveniji, poznajo kakšne organizacije, kdo vodi sodelovanje npr. med gasilci in</p>	<p>Dijaki tvorno sodelujejo v razpravi in spoštujejo kulturo dialoga.</p>

	vojaki, zakaj je potrebno usklajeno delovanje, ali je lahko odziv napačen, ...	
Dijaki se razdelijo v skupine in prejmejo učne liste in navodila za izpolnjevanje. Tematika na delovnih listih: - vrste in pogostost naravnih nesreč v Sloveniji - vrste in pogostost naravnih nesreč v Evropski uniji - organizacije za pomoč pri naravnih nesrečah v Sloveniji - organizacije za pomoč pri naravnih nesrečah na evropski ravni.	Učitelj skupinam razdeli učno-delovne liste. Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo v skupinah.	Dijaki v skupinah rešijo naloge ter pri tem sodelujejo in krepijo večšine dela v skupinah ter medsebojnega spoštljivega sodelovanja.
Dijaki v skupinah predstavijo svoje izsledke ob posamezni temi.	Učitelj organizira posamezne predstavitve tem in pregleda učno-delovne liste. Skupinam svetuje ustrezne dopolnitve.	Dijaki v skupinah predstavijo teme in navedejo lastna mnenja in argumente, povezane s posameznimi temami.
Dijaki sodelujejo v	Učitelj vodi razpravo.	Dijaki

Energetski viri prihodnosti

Miha Černe

Izobraževalni program: Srednje poklicno izobraževanje

Predmet: Družboslovje

Učni sklop: izzivi sodobnega sveta

Ključne besede: Evropska unija, energetika, ogljična nevtralnost

Splošni cilji: “spoznajo značilnosti in pomen trajnostnega razvoja ter odgovornega ravnanja z okoljem in prostorom v svojem zasebnem ter poklicnem življenju, spoznajo ukrepe za to in institucije, ki se s tem ukvarjajo.”

Operativni učni cilji:

- Dijak zna navesti in kategorizirati energetske vire.
- Dijak zna opisati vpliv posameznih energetskih virov na vsakdanje življenje in okolje.
- Dijak ugotavlja in vrednoti posledice uporabe neobnovljivih energetskih virov na okolje.

- Dijak preučuje evropsko energetska politiko, idejo ogljične nevtralnosti in navede posledice za slovensko in evropsko družbo.

Učna sredstva in pripomočki: Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki si ogledajo izobraževalni video obnovljivih energetskih virov	Učitelj dijakom ob pomoči videoposnetka predstavi obnovljive energetske vire.	Dijaki spoznajo različne obnovljive vire energije, njihovo zanesljivost in vpliv na okolje.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavi vprašanja: <ul style="list-style-type: none">- Kateri viri energije so obnovljivi in zakaj?- Kako izgradnja hidroelektrarne in vetrne	Dijaki razvijajo kritično mišljenje in pridobivajo znanje o obnovljivosti virov energije.

	<p>elektrarne vpliva na okolje?</p> <ul style="list-style-type: none">- Koliko energije proizvede sončna elektrarna?	
<p>Dijaki si ogledajo izobraževalni video o prihodnosti jedrske energije.</p>	<p>Učitelj dijakom s pomočjo videoposnetka predstavi jedrsko energijo in njeno vlogo v prihodnosti.</p>	<p>Dijaki pridobijo informacije o možnosti uporabe jedrske energije v prihodnosti.</p>
<p>Dijaki odgovarjajo na vprašanja.</p>	<p>Učitelj dijakom zastavi vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ali se bomo v prihodnosti videli manjše jedrske reaktorje?- Zakaj je lahko jedrska energija prihodnost?- Kaj je največja težava jedrske energije?- Koliko energije proizvede JEK?	<p>Dijaki pridobijo znanje o jedrski energiji, njenim pozitivnim in negativnim vplivom na okolje in na človeka.</p>

Dijaki si ogledajo izsek iz poročil o EU in ogljični nevtralnosti.	Učitelj dijakom predvaja videoposnetek in jim poda informacije o evropski ogljični nevtralnosti.	Dijaki pridobijo informacije o evropski politiki do energetskih virov.
Dijaki v skupinah sestavijo teze o energetski prihodnosti.	Učitelj dijakom poda navodila in nadzoruje delo v skupinah.	Dijaki naredijo zapis o energetski prihodnosti, v katerem združijo pridobljena znanja na področju energetike.
Dijaki predstavijo svoje teze.	Učitelj vodi predstavitve posameznih skupin	Dijaki se urijo v javnem nastopanju in jasnem argumentiranju svojih tez.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Učitelj dijakom zastavi vprašanja: <ul style="list-style-type: none">- Kateri energetski viri so po vašem mnenju viri prihodnosti?- Kako bo evropska ogljična nevtralnost vplivala na vaša življenja?	Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kritično in samostojno razmišljanje.

Priloga 1: Scenariji za skupinsko delo – **energetski viri** **prihodnosti**

V prihodnosti se večina držav odloči za obnovljiva energetska vira; sonce in vodo. Navedite prednosti/slabosti za običajne državljane.

+	-
---	---

Znanost razvije majhne jedrske reaktorje za posamezna gospodinjstva. Jedrski reaktor lahko kupite v trgovini, kot vodno črpalko. Kakšni so pozitivni in negativni vplivi na družbo?

+	-
---	---

Slovenija se popolnoma osredotoči na izgradnjo termoelektrom in uporabo premoga. Opišite dolgoročne posledice (+ in -) tega ukrepa.

+	-
---	---

Vsa gospodinjstva morajo po zakonu uporabljati le še biomaso. Kako se bo to odražalo v družbi in naravi?

+	-
---	---

Kmetijstvo v Sloveniji

Daniela Jaklič Železnik

Izobraževalni program: Logistični tehnik (PTI)

Predmet: Geografija

Učni sklop: Slovenija

Ključne besede: Kmetijstvo v Sloveniji

Splošni cilji:

- spoznavajo glavne ekološke probleme sodobnega sveta in pojasnjujejo vzroke zanje,
- na izbranih primerih analizirajo vpliv človeka na nastanek tople grede, ozonske luknje, širjenje puščav, krčenje tropskih gozdov, onesnaževanje vode, zraka in prsti ter predvidevajo in utemeljujejo posledice,
- predvidevajo negativne posledice nepremišljenih posegov človeka v okolje s posebnim poudarkom na posledicah specifične človekove dejavnosti,
- ravna in odločajo se v prid varovanja okolja in sonaravnega gospodarjenja z naravnimi viri.

Operativni učni cilji:

- ob slikah prepoznajo panoge kmetijstva, naravne in družbene dejavnike, ki vplivajo na razvoj,
- znajo na spletu poiskati primere dobrih praks delovanja EU v kmetijstvu in navedejo koristi evropske kmetijske politike
- spoznajo pojem Natura 2000 in ga povežejo s primeri v domačem okolju.

Učna sredstva in pripomočki: LCD projector, računalnik, mobilni telefon

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki ob fotografijah razmišljajo o različnih kmetijskih panogah, prepoznajo pojme živinoreja, poljedelstvo in gozdarstvo.	Učitelj dijake usmerja v razmišljanje in prepoznavanje pojmov.	Dijaki prepoznajo elemente kmetijstva.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja in poiščejo odgovore na spletu.	Ob slikah dijakom razloži, da na razvoj kmetijstva vplivajo naravni in družbeni dejavniki. Med razlago dijake spodbuja, da razmišljajo, kako lahko EU s spodbudami podpira razvoj kmetijstva. Dijaki s pomočjo spleta poiščejo in navedejo nekaj primerov dobrih praks.	Dijaki razumejo, da imajo nekatera območja boljše naravne pogoje za razvoj kmetijstva in da na razvoj vplivajo tudi družbeni dejavniki. S pomočjo spleta znajo prepoznati primere dobrih praks spodbud EU v kmetijstvo.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja.	Ob slikah dijakom predstavi panoge kmetijstva. S postavljanjem vprašanj, dijake spodbuja k razmišljanju:	Dijaki zanje našteje panoge kmetijstva. Razumejo prepletanje kmetijstva in EU.

	<ul style="list-style-type: none">• Ali imamo v Sloveniji kakšno avtohtono pasmo živali? Ali EU avtohtone pasme posebno varuje? Kaj želi EU doseči s posebno zaščito?• Ali je v Sloveniji zaščiten tudi katera vrsta vina? Zakaj je pomembno, da imajo vina oznako geografskega porekla?• Kako se lahko prepletata EU in gozd, gozdarstvo?	
<p>Dijaki si ogledajo izobraževalni video primerih dobrih praks kmetovanje v območju Natura 2000.</p>	<p>Učitelj dijak po ogledu zastavi vprašanje, katera zaščiten območja Nature 2000 poznajo in katere kmetijske panoge se tam odvijajo. Dijaki poiščejo primere iz lokalnega okolja.</p>	<p>Dijaki prepoznajo pomen Natura 2000 in ga povežejo z lokalnim okoljem.</p>

Varstvo okolja

Daniela Jaklič Železnik

Izobraževalni program: Logistični tehnik (PTI)

Predmet: Geografija

Učni sklop: Človek in pokrajina

Ključne besede: Varstvo geografskega okolja

Splošni cilji:

- spoznavajo glavne ekološke probleme sodobnega sveta in pojasnjujejo vzroke zanje,
- na izbranih primerih analizirajo vpliv človeka na nastanek tople grede, ozonske luknje, širjenje puščav, krčenje tropskih gozdov, onesnaževanje vode, zraka in prsti ter predvidevajo in utemeljujejo posledice,
- predvidevajo negativne posledice nepremišljenih posegov človeka v okolje s posebnim poudarkom na posledicah specifične človekove dejavnosti,
- ravnavajo in odločajo se v prid varovanja okolja in sonaravnega gospodarjenja z naravnimi viri.

Funded by the
European Union

You(th) Decide

Operativni učni cilji:

Učna sredstva in pripomočki: LCD projector, računalnik, mobilni telefon

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki ob iztočnicah razmišljajo o varstvu okolja, človekovih posegih v okolje, posledicah teh posegov, o možnosti obnavljanja okolja.	Učitelj dijakom preko pogovora pomaga oblikovati definicijo varstva okolja.	Dijaki prepoznajo ključne pojme definicije.
Dijaki odgovarjajo na vprašanja in poiščejo odgovore na spletu.	Ob slikah dijakom razloži pojem tanjšanja ozonske plasti. Dijakom zastavi naslednja vprašanja: <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="445 740 689 804">● Kakšne so naloge ozona?<li data-bbox="445 826 689 890">● Kateri so uničevalci ozona?<li data-bbox="445 912 689 1008">● Uspehi Montrealskega sporazuma<li data-bbox="445 1031 689 1161">● Kaj je namen UVA oznak, ki jih je uvedla Evropska komisija?	Dijaki razumejo pojem ozonske plasti, kaj povzroča propadanje ozona, da se je zaradi ukrepov Montrealskega sporazuma izboljšalo stanje ozonske plasti in da so UVA oznake pojasnila o stopnji zaščite pred ultravijoličnimi žarki.
Dijaki odgovarjajo na	Ob slikah dijakom razloži pojem biotske	Dijaki razumejo pojem biotske

<p>vprišanja in poiščejo odgovore na spletu.</p>	<p>raznovrstnosti. Dijakom zastavi naslednja vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kaj lahko povzroči izumrtje živalske ali rastlinske vrste?• Kako se Evropska unija zavzema za ohranjanje biotske raznovrstnosti?• Poiščite v svojem lokalnem okolju primere zaščite habitatov z oznako Natura 2000.	<p>raznovrstnosti, kaj nanjo vpliva, zavzemanje EU za ohranjanje biotske raznovrstnosti. V lokalnem okolju prepoznajo smiselnost zavarovanih območij in sama zavarovana območja.</p>
<p>Dijaki si ogledajo izobraževalni video o vodi.</p>	<p>Učitelj dijakom ob pomoči videoposnetka predstavi pomen prisotnosti vode v človekovem življenju. Skupaj z dijaki na spletu poišče informacije, kako EU regulira direktive na področju pitne vode, kopalnih voda ...</p>	<p>Dijaki prepoznajo pomen vode za življenje in iz poiskanih informacij znajo izluščiti pomen direktiv s področja vode.</p>

Funded by the
European Union

You(th) Decide

PROMET:

- Prosti pretok blaga
- Schengensko območje
- Promet

EU in prosti pretok blaga

Mateja Vlašić

Izobraževalni program: Logistični tehnik

Predmet: Mednarodna blagovna menjava

Učni sklop: Carinska zakonodaja v Sloveniji in EU

Ključne besede: prosti pretok blaga, enotni trg, temeljne svoboščine v EU, carinska unija, carinska zakonodaja, notranja meja, zunanja meja, tretje države

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o postopkih in dajatvah v blagovni menjavi znotraj meja EU.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna opisati koncept delovanja enotnega trga EU.
- Dijak zna navesti temeljne svoboščine v EU.
- Dijak zna opisati pomen prostega toka blaga na področju EU.
- Dijak prepozna države članice EU in opiše medsebojno trgovino med državami.

- Dijak zna opisati koncept delovanja carinskega sistema EU do tretjih držav.
- Dijak preučuje evropsko politiko na enotnem trgu EU.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, predstavitev na drsnicah, računalnik, LCD-projektor, mobilni telefoni.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki odgovarjajo na profesoričina vprašanja.	Profesorica dijakom zastavlja vprašanja: <ul style="list-style-type: none">- Kdaj ste nazadnje bili v tujini? V kateri državi? Ali ste tam nakupovali?- Kje ste prestopili mejo? Kakšna je bila mejna kontrola, ko ste se vrnili v Slovenijo?- Ali kdaj razmišljate o poreklu izdelkov in naprav, ki jih uporabljate?	Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja.

	<p>- Za katere države se reče, da so tretje države?</p>	
<p>Dijaki preučujejo nemo karto Evrope in prepoznavajo države evropskega kontinenta ter prepoznajo, ali je posamezna država članica EU ali ni. Vsak dijak dobi učno-delovni list in sodelujejo v parih. V učno-delovnem listu rešijo nalogi 1 in 2.</p>	<p>Profesorica dijakom razdeli učno-delovne liste.</p> <p>Pojasni izraz tretja država.</p> <p>Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.</p>	<p>Dijaki prepoznavajo države in ugotovijo, katere države so del EU in katere so tretje države.</p>
<p>Dijaki poslušajo profesorico in spremljajo predstavitev na drsnicah.</p>	<p>Profesorica ob pomoči drsnic dijakom predstavi koncept delovanja enotnega trga EU ter štiri svoboščine EU za vse prebivalce EU. Opiše vlogo EU v pretoku blaga in zakon, ki spremlja blagovno menjavo na področju EU. Opiše dijakom, kako deluje trgovina blaga na področju EU ter pojasni dva primera</p>	<p>Dijaki ugotavljajo pogoje sodelovanja v blagovni menjavi med posameznimi državami.</p>

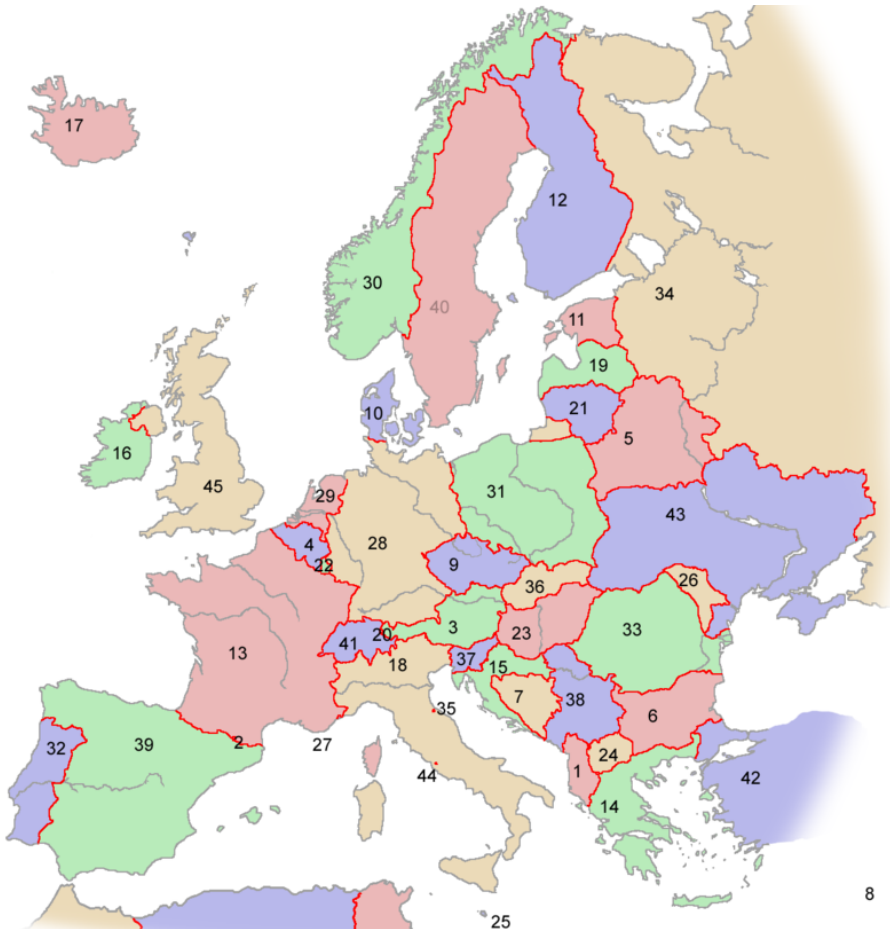
<p>Po predstavitvi v učno-delovnem listu dopolnijo nalogo 3 in povežejo izjave z ustreznim izrazom v nalogi 4.</p>	<p>mednarodne trgovine, enega med državama v EU in drugega med državo v EU in tretjo državo.</p> <p>Spremlja dijake med reševanjem nalog 3 in 4 in jim nudi pomoč.</p>	
<p>Dijaki odgovarjajo na profesoričina vprašanja.</p>	<p>Profesorica izvede ponavljanje, dijakom zastavi vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.</p>	<p>Dijaki samostojno odgovarjajo na vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.</p>
<p>Dijaki igrajo Kahoot kviz.</p>	<p>Profesorica pripravi in predvaja kviz.</p>	<p>Povratna informacija učitelju – evalvacija.</p>

Učno – delovni list na predmetu *Mednarodna blagovna menjava*

EU in prosti pretok blaga

1. Prepoznavaj države na nemi karti Evrope.

2. S črko X označi vse države na nemi karti Evrope, ki so članice EU.

3. Dopolni povedi.

- a. Vsaka država je z vstopom v EU podvržena carinskim zakonom EU. Temeljni zakon, po katerem se izvaja carinska zakonodaja v vseh državah, ki so članice EU, se imenuje

_____.

- b. Temeljne svoboščine EU so:

i. _____

ii. _____

iii. _____

iv. _____

- c. Glavne značilnosti carinske unije in prostega blaga EU

so:

i. _____

ii. _____

iii. _____

4. Poveži termine z ustrezno razlago.

- je gospodarski prostor s prostim, brezcarinskim pretokom blaga.
- je trg, v katerem ni notranjih gospodarskih meja med državami članicami, na zunanjih mejah pa so enotna pravila.
- je meja EU s tretjimi državami.
- je država, ki ni država članica EU.
- je meja med državami, ki so članice EU.

- A. Tretja država
- B. Zunanja meja
- C. Notranja meja
- D. Enotni trg
- E. Carinska unija

**** Priloga 2: Seznam vprašanj V Kahoot kvizu**

1. EU zagotavlja prosti pretok blaga, storitev, kapitala in oseb na enotnem notranjem trgu EU.

RES JE

NI RES

2. Carinski organi vseh držav članic uporabljajo enake carinske tarife za blago, ki je uvoženo na njihovo ozemlje iz tujine in ne uporabljajo tarif znotraj Unije.

RES JE

NI RES

3. Temeljne svoboščine, ki jih EU zagotavlja svojim državljanom, so prosti pretok oseb in ...

Prost pretok blaga

Prost pretok kapitala in plačil

Prost pretok storitev

VSE NAŠTETO

4. V svoboščinah EU uživamo, ko z evropsko zdravstveno kartico dobimo dostop do zdravstvenih storitev v tujini, študiramo na Nizozemskem in brez težav odpremo bančni račun v Španiji.

RES JE

NI RES

5. Na področju carinske unije obstajajo količinske omejitve glede pretoka blaga med državami članicami EU.

RES JE

NI RES

Schengensko območje

Mateja Vlašič

Izobraževalni program: Logistični tehnik

Predmet: Mednarodna blagovna menjava

Učni sklop: Carinska zakonodaja v Sloveniji in EU

Ključne besede: schengensko območje, notranja meja, zunanja meja, tretje države, mejna kontrola, vizumska politika

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o postopkih in dajatvah v blagovni menjavi znotraj meja EU.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna razložiti, kaj je schengensko območje.
- Dijak zna opisati, katere so prednosti schengenskega območja.
- Dijak zna navesti, katere države so v schengenskem

območju.

- Dijak primerja postopke regulacije na mejnih prehodih med državami, ki so del schengenskega območja, in tistimi, ki niso.
- Dijak zna pojasniti vizumsko politiko EU v schengenskem območju.
- Dijak zna predstaviti pogoje pridružitve države schengenskemu območju.
- Dijak zna prepoznati, kdaj je znotraj schengenskega območja mogoče ponovno uvesti mejne kontrole.
- Dijak preučuje evropsko politiko na schengenskem območju EU.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, predstavitev na drsnicah, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki odgovarjajo na profesoričina vprašanja.	Motivacija Profesorica dijakom zastavlja vprašanja: - Kdaj ste nazadnje bili v tujini? V kateri državi? Kakšna je bila mejna kontrola, ko ste se vrnili v Slovenijo? - Kaj je	Uvodna motivacija. Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja.

	<p>Shengen? - Ali je Slovenija del Shengena? Kdaj se je Slovenija pridružila EU in kdaj Shengenu? - Kakšna je zveza Shengena z EU? - Zakaj naziv Shengen?</p>	
<p>Dijaki poslušajo profesorico in spremljajo PowerPoint predstavitev.</p>	<p>Profesorica ob pomoči drsnic dijakom predstavi definicijo in prednosti schengenskega območja. Dijakom predstavi poreklo izraza schengen in schengensko območje ter zgodovino schengenskega sporazuma. Na zemljevidu Evrope jim predstavi, katere države so del schengenskega območja. Predstavi jim pogoje pridružitve države schengenskemu območju in v katerih primerih je znotraj schengenskega območja mogoče</p>	<p>Usvajanje nove učne snovi. Dijaki ugotavljajo pomen schengenskega območja, pogoje pridružitve območju in oblike mejnih kontrol.</p>

	ponovno uvesti mejne kontrole	
Dijaki si ogledajo videoposnetek in se potem pogovarjajo o tej temi.	Profesorica predvaja videoposnetek o schengenskem območju, ki jim pojasni vizumsko politiko EU v schengenskem območju.	Dijaki ugotavljajo pomembnost schengenskega območja v mednarodni mobilnosti prebivalstva.
Dijaki vzamejo učni list s prejšnje ure (EU in prosti pretok blaga) in v prvi nalogi, na nemi karti Evrope, prepoznajo in označijo države, ki so del schengenskega območja.	Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.	Ponavljjanje. Dijaki prepoznajo države in ugotovijo, katere države so del schengenskega območja.
Dijaki individualno rešujejo naloge na učno-delovnem listu in tako utrjujejo znanje. Deset minut samostojno rešujejo, potem si lahko na mobilnem telefonu predvajajo predstavitev, ki jo profesorica objavi na spletni učilnici.	Profesorica dijakom razdeli učno-delovne liste. Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo.	Ponavljjanje. Dijaki utrdijo svoje znanje.
Dijaki odgovarjajo	Profesorica izvede	Dijaki samostojno

na profesoričina vprašanja.	ponavljanje, dijakom zastavi vprašanja na temo schengenskega območja in prostega pretoka ljudi.	odgovarjajo na vprašanja na temo enotnega trga in prostega pretoka blaga in ljudi.
-----------------------------	---	--

*Priloga 1. Učno delovni-list: Schengensko območje

1. Dopolnite povedi.

_____ območje je med **najpomembnejšimi dosežki Evropske unije**.

Njegovi zametki segajo v leto_. Prvotno je šlo za medvladni projekt med petimi državami EU -

_____, _____,
_____, _____ in _____.

Sčasoma pa je s širitvami iz njega nastalo največje območje prostega gibanja na svetu.

Sklop pravil, ki urejajo schengensko območje, se imenuje Zakonik o _____.

Schengensko območje danes šteje _____ držav:

- _____ od _____ držav članic EU ter
- 4 države, ki niso članice EU: _____,
_____, _____ in _____.

Slovenija je postala del schengenskega območja leta _____

2. Pojasnite poreklo izraza schengensko območje.

3. Katere so prednosti schengenskega območja?

4. Ali je znotraj schengenskega območja mogoče ponovno uvesti mejne kontrole? Navedite vsaj dva primera ponovne uvedbe mejne kontrole.

5. Za spodnje trditve označite, ali so pravilne ali napačne.

<i>a. Med schengenskimi državami se lahko gibljejo tudi državljani in državljanke tretjih držav, ki živijo v EU ali jo obiščejo v turistične namene, v okviru študentskih izmenjav ali v poslovne namene, ne da bi za to morali skozi mejno kontrolo.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>b. Vsaka država, ki se želi pridružiti schengenu, mora sprejeti odgovornost za nadzorovanje zunanjih meja tudi za druge schengenske države in odgovornost za izdajanje enotnih schengenskih vizumov.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>c. Vsaka država, ki je del schengenskega območja, samostojno ureja kazensko zakonodajo in ji ni treba sodelovati z organi kazenskega pregona iz drugih schengenskih državah, da se po odpravi kontrol na notranjih mejah ohrani visoka raven varnosti.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>

<i>d. Hrvaška bo postala del schengenskega območja leta 2025.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>
<i>e. Bolgarija, Ciper in Romunija niso del schengenskega območja.</i>	<i>res je</i>	<i>ni res</i>

Promet in evropska politika

Miha Černe

Izobraževalni program: Avtoserviser (SPI)

Predmet: Družboslovje

Učni sklop: Izzivi sodobnega sveta

Ključne besede: Promet, evropska prometna politika, ogljična nevtralnost, fosilna goriva, trajnostna mobilnost, okoljske spremembe.

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o trajnostnem razvoju.

Operativni učni cilji:

- Dijak zna navesti vrste prometa in opisati njihov vpliv na lokalno okolje in globalno človeško družbo.
- Dijak razišče in opiše oblike trajnostne mobilnosti, njihove prednosti in slabosti.
- Dijak poišče povezave med prometom, prometno politiko in podnebnimi spremembami.
- Dijak ugotavlja in vrednoti glavne posledice podnebnih sprememb ter navede primere sprememb v lokalnem okolju.
- Dijak preučuje evropsko prometno politiko, idejo ogljične nevtralnosti in navede posledice za slovensko in evropsko družbo.

Učna sredstva in pripomočki: Učno-delovni listi, Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projektor, mobilni telefoni.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki poslušajo učitelja in iz drsnice izpišejo ključne podatke.	Učitelj ob pomoči drsnic dijakom predstavi štiri glavne oblike prometa: cestni, železniški, ladijski in letalski promet. Dijakom na kratko opiše evropsko prometno politiko in vizijo ogljične nevtralnosti do leta 2050.	Dijaki naredijo zapis snovi.

<p>Dijaki odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.</p>	<p>Učitelj dijakom zastavlja vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none">- V kateri obliki prometa ste udeleženi?- Kako je po vašem mnenju urejena posamezna oblika prometa v Sloveniji?- Katera oblika prometa najbolj vpliva na podnebne spremembe?- Naštejte ukrepe za doseganje ogljične nevtralnosti?- Kakšno je vaše mnenje o ogljični nevtralnosti?	<p>Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kritično in samostojno razmišljanje.</p>
<p>Dijaki individualno poiščejo in zapišejo primere vpliva podnebnih</p>	<p>Učitelj spremlja delo in nudi pomoč posameznim dijakom.</p>	<p>Dijaki naredijo zapis sprememb v lokalnem okolju.</p>

<p>sprememb na njihovo lokalno okolje.</p>		
<p>Dijaki predstavijo primere podnebnih sprememb razredu. Odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.</p>	<p>Učitelj dijakom zastavi vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kako te spremembe vplivajo na vaše vsakdanje življenje?- Kako pomembno se vam zdi iskanje primernih ukrepov za reševanje podnebnih sprememb?- Navedite ukrepe, ki bi jih sprejeli vi.	<p>Dijaki konstruktivno odgovarjajo na vprašanja. Pri tem razvijajo kritično in samostojno razmišljanje.</p>
<p>Dijaki dobijo učno-delovne liste s posameznimi temami in prostorom za zapis. V skupinah pripravijo predstavitev na</p>	<p>Učitelj skupinam razdeli učno-delovne liste. Dijakom nudi pomoč pri iskanju podatkov in nadzoruje delo v skupinah.</p>	<p>Dijaki izpolnijo učno-delovni list, izpišejo relevantne podatke in zapišejo lastne argumente v povezavi s posamezno temo.</p>

<p>teme: a) Prihodnost letalskega prometa b) Električna vozila c) EU in prepoved motorja na notranje izgorevanje (2035) č) Alternativna goriva Pomagajo si z mobilnimi telefoni. V skupinah izpolnijo učno-delovne liste.</p>		
<p>Dijaki v skupinah predstavijo svoje izsledke ob posamezni temi.</p>	<p>Učitelj organizira posamezne predstavitve tem in pregleda učno-delovne liste. Skupinam svetuje ustrezne dopolnitve.</p>	<p>Dijaki v skupinah predstavijo teme in navedejo lastna mnenja in argumente, povezane s posameznimi temami.</p>
<p>Dijaki sodelujejo v odprti razpravi o temah skupinskega dela. V skupinah</p>	<p>Učitelj vodi razpravo.</p>	<p>Dijaki sodelujejo v razpravi.</p>

pripravijo zaključno misel.		
Dijaki odgovarjajo na učiteljeva vprašanja.	Učitelj izvede ponavljanje, dijakom zastavi vprašanja na temo prometa in evropske politike.	Dijaki samostojno odgovarjajo na vprašanja na temo prometa in evropske prometne politike.

Priloga 1: učno-delovni list

Tema: Prihodnost letalskega prometa

1.) Na svetovnem spletu poiščite informacije o vplivu letalskega prometa na okolje in o predlogih in idejah za prihodnost letalskega prometa.

Vpliv letalskega prometa na okolje:

-
-

Letalski promet prihodnosti:

-
-

2.) Odgovorite na vprašanja:

a) Kako se bo po vašem mnenju v prihodnosti spremenil letalski promet?

b) Ali so predlagane spremembe na področju letalskega goriva po vašem mnenju možne?

c) Kaj bi se zgodilo, če bi ukinili letalski promet?

č) Kako bi zmanjšanje letalskega prometa po vašem mnenju vplivalo na podnebne spremembe?

TRAJNOSTNI RAZVOJ:

- Trajnostna raba tekstilij
- Eko srajca

Trajnostna raba tekstilij

Mojca Kregar

Izobraževalni program: Preoblikovalec tekstilij (NPI)

Predmet: Preoblikovanje tekstilij

Učni sklop: Preoblikovanje tekstilij v uporabne izdelke

Ključne besede: oblačila, tekstilije, rabljeno, nov izdelek, trajnostna raba, varstvo okolja, tekstilni izdelki, onesnaževanje

Splošni cilji: Dijaki razvijajo zavest o trajnostni rabi tekstilij.

Operativni učni cilji:

- Dijaki spoznajo izdelavo oblačil v preteklosti, razvoj in razcvet konfekcije
- Dijaki se zavedajo, da je tekstilna industrija med največjimi onesnaževalci na svetu.
- Dijaki iščejo rešitve, na kakšen način to onesnaževanje lahko zmanjšamo

- Dijak prepozna kvalitetne tekstilne polizdelke in izdelke
- Dijak zna preveriti iz kje izhajajo tekstilije, kako so obdelane in kakšne korporacije stojijo za izdelkom, kakšen je cilj samega izdelka.
- Dijak je seznanjen z evropsko politiko do izkoriščevalskih korporacij
- Dijak ugotavlja posledice, ki so se pojavile z določenimi ukrepi v evropski uniji, pred časom in v zadnjem času
- Dijak proučuje politiko za izboljšanje razmer v evropski uniji
- Dijaki znajo prepoznati v starem oblačilu neko vrednost za uporabo na novem izdelku, le to tudi opišejo in izvedejo.

Učna sredstva in pripomočki: Powerpoint predstavitev, računalnik, LCD projector, mobilni telefoni, predloge izdelanih vzorčnih primerov

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki poslušajo učitelja in si beležijo ključne podatke v zvezek.	Učitelj ob pomoči drsnic in povezav na spletne strani, predstavi tekstilno industrijo v svetu. Le ta se deli na pridelavo in pripravo osnovnih surovin za tekstilne izdelke, izdelavo ploskovnih tekstilij (tkanine, pletenine, netkane tekstilije),	Dijaki s pomočjo nareka naredijo zapis v zvezek.

	<p>obdelavo (apreturo le teh) glede na namen uporabe, izdelavo oblačil in na koncu predstavi (prestižno) prodajo izdelkov. V kakšnih pogojih in za koliko denarja delajo delavci v tej panogi.</p>	
<p>Dijaki sodelujejo pri pogovoru o temi.</p>	<p>Učitelj vodi pogovor o temi: Kako so izdelovali in nosili oblačila na področju EU v zadnjih 200 letih? Kakšne prednosti vidiš v tem? Kako se tekstilna industrija na področju izdelave in nošnje oblačil obnaša danes? Katera naravne tekstilne materiale poznate (kakšna je njihova pridelava)? Ste že videli polje lanu? Poznate predelavo volne, katere živali vzrejamo v Sloveniji in nam nudijo</p>	<p>Dijaki med pogovorom, konstruktivno pridejo do določenih spoznanj, predlogov in imajo do teme kritično mišljenje. Samostojno razmišljajo o možnostih za izboljšanje razmer.</p>

	<p>vlakna? Katera naravna vlakna izhajajo iz Evrope (pridobivamo v tudi EU)? Kaj so umetna vlakna, iz česa jih pridobivamo, kakšne so njihove prednosti in njihove slabosti, glede na naravna vlakna pri oblačilih? Kje so pretežno predelavani obrati za izdelavo prej in metrskega blaga? Kako je bilo pred 50 leti v EU, na tem področju? Ali je Evropa v preteklosti že kaj ukrenila glede onesnaževanja narave v EU na tekstilnem področju? Kaj bi po vašem mnenju bilo potrebno narediti za izboljšanje razmer na tem področju? Kaj lahko storim jaz, kot posameznik? Ali menim, da so moji starši dovolj ozaveščeni in razmišljajo o tem?</p>	
Dijaki skupinsko	Učitelj spremlja delo	Dijaki zapišejo v

poiščejo primere trajnostne rabe tekstilij.	in nudi pomoč pri raziskovanju posameznega primera.	zvezek primere trajnostne rabe tekstilij.
Dijaki individualno izpolnjujejo učne liste, o preoblikovanju tekstilij v nov uporaben izdelek, modni dodatek, unikatni izdelek...	Učitelj razdeli učne liste in pomaga pri delu, pri novih iskanju novih idej o preoblikovanju v nov izdelek.	Dijaki izpolnijo učni list, skicirajo nov izdelek in ugotovitve.
Dijaki si poiščejo izdelek, ki ga bodo preoblikovali v nekaj novega.	Učitelj jim ponudi različne izdelke, ki so svojo prvotno rabo odslužili. Učitelj vodi pri izberi materialov, glede na dano skico iz učnega lista.	Dijak izbere materiale, ki so po njegovem mnenju primerni za preoblikovanje v nov izdelek, ki si ga je zamislil.
Dijaki preoblikujejo tekstilijo v nov izdelek.	Učitelj pomaga pri izdelavi izdelkov.	Dijaki izdelajo nov uporaben izdelek.
Dijaki izdelajo odpremni listič.	Učitelj vodi izdelavo lističa s podatki, kot so surovinski sestav izdelka, vzdrževanje in pomaga pri oblikovanju zgodbe nastanke novega izdelka.	Dijaki izdelajo odpremno etiketo-listič, ki doda dodatno vrednost novemu izdelku.
Z dijaki se pogovorimo o nastalih izdelkih. Podamo zaključek, v dobrobit okolju	Učitelj dijake vodi pri ugotavljanju prednosti izdelka.	Dijaki razmišljajo kakšne izdelke bi še lahko naredili iz podobnih materialov...

in našem žepu.		Pridejo do določenih zaključkov.
Zaključni del	Učitelj poda nekaj vprašanj na izvedeno delo (ponovna raba tekstilij)	Dijaki samostojno odgovarjajo na zastavljena vprašanja.

Priloga 1: Učno delovni list Tema: Iz starega nekaj uporabno novega
Dijak najprej izbere ideje na spletu preko mobilnega telefona, glede na razpoložljive materiale, odloči se za določen izdelek. Kakšen doprinos naredi s tem, glede na okolje in ostale dejavnike, ki so poleg (izdelava, transport, dodatna embalaža...). V čem vidiš prednost za prihodnost, v preoblikovanju tekstilij?

Priloga 2: Predloge preoblikovanih izdelkov V prilogah je zbranih nekaj fotografij, opisov in pa samih izdelkov, ki so preoblikovani iz že odsluženih tekstilij.

Vprašanja za utrjevanje in ponavljanje:

1. Kdaj je človek začel z intenzivnim izdelovanjem oblačil?
2. Bi se obnesel način samooskrbne izdelave oblačil, kot pred stoletji?
3. Kaj lahko naredim jaz, kot posameznik, da se onesnaževanje zmanjša?
4. Kako lahko EU doprinese do zmanjšanja onesnaževanja s tekstilijami v svetu?

5. Kaj bi se zgodilo, če bi ukinili izdelavo oblačil v Aziji, Indiji, Indoneziji?

6. Kako bi, zmanjšanje proizvodnje oblačil, pomenilo na podnebne spremembe v svetu?

7. Poznaš kakšno tekstilno korporacijo in njen način delovanja?

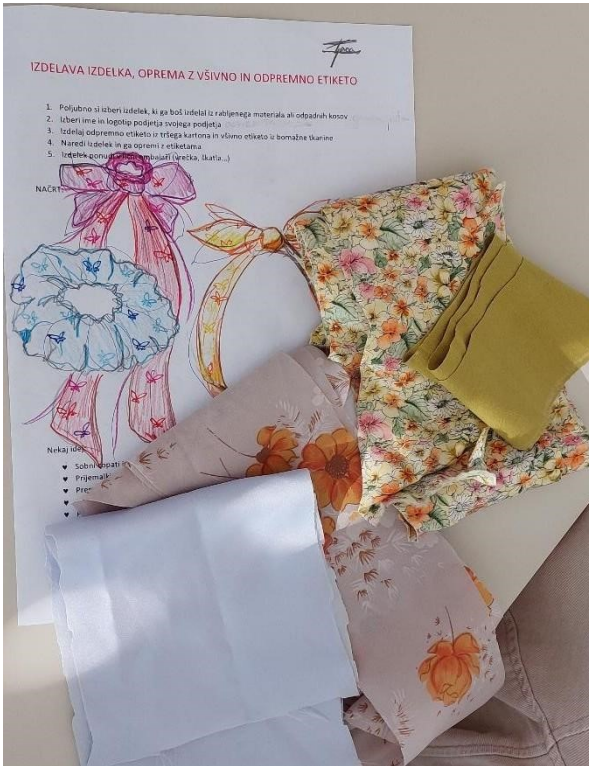
IZDELAVA IZDELKA, OPREMA Z VŠIVNO IN ODPREMNO ETIKETO

1. Poljubno si izberi izdelek, ki ga boš izdelal iz rabljenega materiala ali odpadnih kosov
2. Izberi ime in logotip podjetja svojega podjetja
3. Izdelaj odpremno etiketo iz tršega kartona in všivno etiketo iz bomažne tkanine
4. Naredi izdelek in ga opremi z etiketama
5. Izdelek ponudi v lični embalaži (vrečka, škatla...)

NAČRT:

Nekaj idej:

- ♥ Sobni copati iz blaga
- ♥ Prijemalki za kuhinjo (stožec in rokavica)
- ♥ Preproga iz jeans blaga ali pletenine (odrabljene T majice)
- ♥ Namizni pogrinjki (4 kosi)
- ♥ Predpasnik
- ♥ Torba
- ♥ Toaletna torbica
- ♥ Vrečka za nakupovanje
- ♥ ...

Priloga 2: Predloge preoblikovanih izdelkov

Za preoblikovanje lahko izdelamo različne izdelke, nekaj teh je na fotografijah.

Vrečke s sivko

Nakupovalna vrečka

Pogrinjki

Dekorativni zajčki

Igrače, angeli

Okrasna blazina

Okrašena knjiga

Naslov: Eko srajca

Učitelj: Karmen Klobasa

Izobraževalni program: USTVARJALEC MODNIH OBLAČIL (SSI)

Predmet: ESTETIKA (ŽMO2)

Učni sklop: ženska srajčna bluza in moška srajca

Ključne besede: ženska srajčna bluza, moška srajca, kreativno ustvarjanje, kolekcija, recikliranje, ekologija, naravna vlakna, trajnostni razvoj, izdelano v Sloveniji.

Splošni cilji: dijaki spoznajo novo oblačilo – srajco in njene značilne oblačilne elemente; snujejo inovativne idejne zamisli o preoblikovanju starega (rabljenega) v novo, z uporabo različnih starih ali že uporabljenih kosov blaga in zavržene pozamenterije, v kombinaciji s sodobnimi bombažnimi tekstilijami. S tem ozaveščajo pomembnost naravnih vlaken in koži prijaznih izdelkov z ekološkimi materiali in trajnostnim razvojem. Nastanek kreativnega oblačila, zasnovanega in izdelanega s strani dijakov, opremljenega z etiketo »Made in Slovenia«.

Operativni učni cilji

- dijake seznaniti z aktualnimi modnimi smernicami;

- dijake usposobiti za prepoznavo in analizo aktualnih modnih smernic;
- dijake naučiti ustvarjanja različnih oblačil za različne namene;
- dijakom razviti sposobnost opazovanja različnih oblik oblačil in oblačilnih elementov;
- dijake opolnomočiti razvijanja likovno – estetskega občutka pri oblikovanju oblačil
- dijake naučiti prepoznati značilne oblačilne elemente tudi moške srajce ter prepoznati razlike z žensko srajčno bluzo;
- dijake naučiti skicirati različne modele srajc po lastni zamisli in jih sestaviti v kolekcijo upošteva je razpisane tematike;
- v ustvarjalnem procesu razviti lastno modno interpretacijo narisane kolekcije (modno ilustracijo v različnih barvnih tehnikah, v pravilnem razmerju narisano tehnično skico modela srajce in jo opisati s tehničnimi podatki za izdelavo);
- osvojiti postopke nastajanja kolekcije in izdelave oblačil;
- glede na dijakov stil in postavbo znati iz kolekcije izbrati ustrezen model zase in ga realizirati – pripraviti krojne narise in oblačilo sešiti po ustreznih tehničnih kriterijih;
- osvojiti povezovati estetiko in prakso (medpredmetno povezovanje).

Učna sredstva in pripomočki:

- računalnik, projektor, dostop do spleta, Powerpoint predstavitev;
- učni in delovni list;
- modni torzi v naravni velikosti ter

- reciklirani materiali in zavržene pozamenterije.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
V skupinah pregledajo modne smernice za pomlad in poletje 2023 iz tujih tendenčnih revij Next look.	Spremlja in se vključuje v njihovo razpravo o modnih smernicah.	Pomnjenje oblik, detajlov, barv, materialov, vzorcev, stilov,...
Poslušajo in razmišljajo o posebnostih novega oblačila – srajce.	S pomočjo drsnic predstavi različne vrste ženskih srajčnih bluz in posebnosti moških srajc (učni list 2, 3).	Seznanijo se z osnovno podobo srajce in z novimi aktualnimi podobami.
Opazujejo, poslušajo in rišejo v zvezek.	Na tablo nariše osnovno podobo srajce in poimenuje značilne oblačilne elemente (učni list 1).	Osvojijo tehnični izris srajce v pravih razmerjih.
Poslušajo in sodelujejo z vprašanji o trajnostno naravnani temi za	Predstavi temo, na katero bodo dijaki razvijali modno kolekcijo srajc in jim ponudi v izbor	Vsak dijak po svoji ustvarjalni presoji izbere material, ki ga bo vključil pri izdelavi oblačila.

<p>oblikovanje kolekcije. Kreativno razmišljajo o predstavljeni ideji za oblikovanje kolekcije.</p>	<p>različne materiale, katere naj bi vključili v oblačilo (učni list 4).</p>	
<p>Razvijajo lastne ideje za oblačila v obliki delovnih skic.</p>	<p>Spremlja njihov proces dela in jim nudi individualne konzultacije.</p>	<p>Po predpisanih likovno-estetskih kriterijih razvijejo in narišejo kolekcijo sestavljeno iz šestih srajc. Iz kolekcije izberejo eno srajco, ki jo bodo izdelali sami pri praksi.</p>

Priloga1 : Učni listi 1-4

UČNI LIST 1 /srajca z značilnimi oblačilnimi elementi/

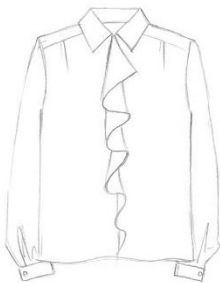
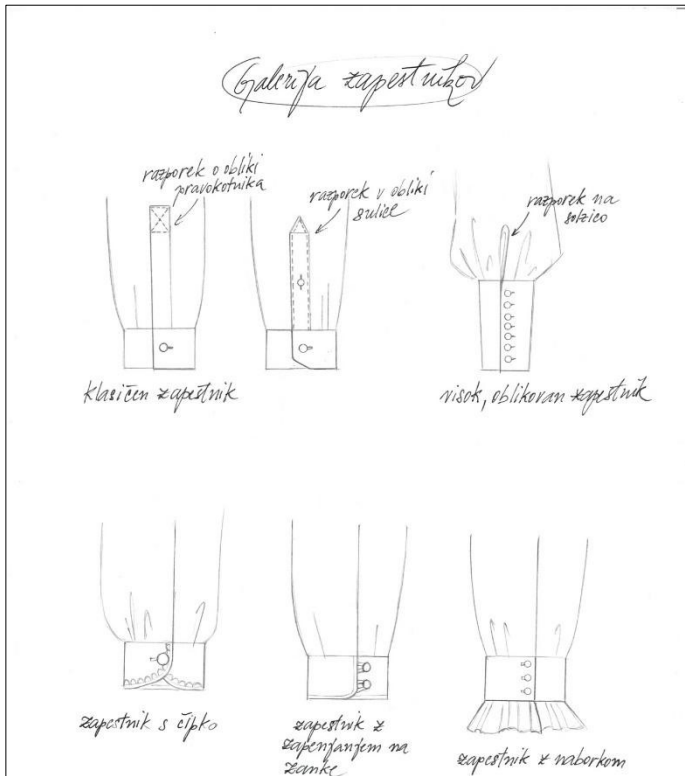

Šablona za risanje tehnične skice

UČNI LIST 2 /risbe srajc in oblačilnih elementov/

žabo

štrideseta leta

ovratnik z globokim izrezom

Piratska bluza

Bluza s pentljo

*Bluza z metaljastimi
prokavi*

*orratnik z
visokim nastavkom*

*sedemdeseta
leta*

*francoski
orratnik*

Galarija ovratnikov

ovratnik z naborkom

stojeci ovratnik
epoleta

klasičen ovratnik

ovratnik z zakroženimi
konicami

mornarski ovratnik

ovratnik v stilu Petra Pana

stojeci ovratnik

rever ovratnik

šal ovratnik

položeni ovratnik

UČNI LIST 3 /srajca v slikah/

Prevelika (oversize) bluza

Srajčna obleka

Bluza s pentljo
in naborki

Bluza s plisiranimi
vstavki

Bluza s čipko

Bluze s pentljo

Funded by the
European Union

You(th) Decide

Slim fit srajca enobarvna

Slim fit srajca s skritim
zapanjanjem

Vzorčasti ohlapni srajci

Funded by the
European Union

You(th) Decide

Inovativno potiskana ovratnika

UČNI LIST 4 / Fotografije pozamenterije in drugih tekstilnih kosov/

Funded by the
European Union

You(th) Decide

EVROPSKA DEDIŠČINA

- Zakladnica evropske kulture – znamenitosti evropskih mest

ZAKLADNICA EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE – ZNAMENITOSTI EVROPSKIH MEST

Tina Grobovšek

Izobraževalni program: Logistični tehnik

Predmet: Umetnost

Učni sklop: Likovno snovanje, umetnostna zgodovina

Likovno področje: Risanje, arhitekturna risba

Ključne besede: Kulturne znamenitosti evropskih mest, evropski spomeniki in arhitekturna zapuščina, varovanje kulturne dediščine, restavracija, konservatorstvo, umetnostna zgodovina, arhitekturna risba.

Likovna naloga: 3-D upodobitev poljubno izbranega motiva iz evropske zakladnice spomeniške in arhitekturne kulturne dediščine v zaključeno risarsko kompozicijo.

Likovni problem: Perspektiva, prostorske skrajšave, barvna perspektiva, arhitekturna risba.

Novi pojmi (opredelijo pojme): Varovanje kulturne dediščine, restavracija, konservatorstvo, evropski spomeniki in arhitekturna zapuščina, arhitekturna risba, perspektiva, barvna perspektiva, prostorski ključi, ...

Likovni motiv: spomeniške/arhitekturne/kulturne znamenitosti evropskih mest

Likovna tehnika: poljubna, mešana tehnika: grafit, barvni svinčniki, vodene barve.

Splošni cilji:

- Dijaki razvijajo zavest o pomembnosti varovanja kulturne dediščine.
- Dijaki poglobljajo svoje znanje o evropski kulturni dediščini in znajo narediti izbor kakovostnih umetniških del, ki reprezentirajo zakladnico evropske kulturne dediščine.
- Dijaki se usposobijo za razumevanje, samostojno vrednotenje in doživljanje umetniškega dela in poglobljajo svoje kritično mišljenje in občutljivost za sprejemanje umetniških vrednot.
- Dijaki razvijejo pozitiven odnos do umetnostne in kulturne dediščine.

Operativni učni cilji:

- Dijak razloži nove pojme in strokovne termine.

- Dijak se zaveda univerzalnosti likovnega jezika in razvije medkulturne kompetence ob spoznavanju spomenikov iz različnih kulturnih okolji, kar mu vzbudi radovednost po spoznavanju drugih kultur in poglobljanju znanja o domači kulturni zapuščini.
- Predstavi vsebinsko in slogovno najpomembnejše spomenike iz posameznih izbranih obdobjih.
- Uri vizualni spomin, razvije zmožnost opazovanja, predstavljalnosti, likovnega mišljenja in domišljije.
- Pozna in samostojno uporablja različna likovna izrazila, goji svoje risarske sposobnosti in se uvede v samozavestno in samostojno likovno ustvarjanje.
- Razvije občutek za upodobitev tridimenzionalnega prostora na ploski površini in spretno poveže črtno risbo z barvo.
- Razvije zmožnost oblikovanja meril za kritično vrednotenje lastnih del in del vrstnikov ter stvaritev umetnikov.

Učna sredstva in pripomočki: Predstavitev na drsnicah s slikovnim gradivom, računalnik, LCD-projektor, USB ključek, mobilni telefoni, likovni material, likovni izdelki, razstava.

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
<p>Dijaki pomagajo pri prepoznavanju slikovnega gradiva in z odgovarjanjem na moja usmerjeno zastavljena vprašanja nadgrajujejo razlago snovi.</p>	<p>Prikaz predstavitve na drsnicah izbranega slikovnega gradiva iz zakladnice evropske kulturne dediščine in motivacijski uvod v temo. Poimenujem in opišem izbrano slikovno gradivo.</p>	<p>Prepoznajo in predstavijo slogovno najpomembnejše arhitekturne spomenike v posameznih izbranih obdobjih, jih umestijo v evropski prostor, poimenujejo njihove avtorje.</p>
<p>Ugotavljajo funkcionalni in estetski pomen izbranih spomenikov iz evropske kulturne dediščine preko razlage njihovih temeljnih značilnosti arhitekturne, stavbarske ali kiparske likovne umetnosti. Primerjajo različne arhitekturne spomenike iz evropskega okolja in jih umestijo v umetnostnozgodovinsko časovno obdobje ter slogovni okvir.</p>	<p>Vodeni razgovor; iskanje podobnih primerov, razlaga nove učne snovi in poglobljanje znanja. Razložim, kako so posebne okoliščine in problematike določenega zgodovinskega obdobja in njegovi značilni</p>	<p>Razložijo pomen in vlogo urbanističnega načrtovanja nekoč in danes. Pojasnijo pomen varstva umetnostne dediščine. Dijaki okrepijo svojo zavest o nacionalni umetnostni identiteti kot vrednoti v sodobnih globalizacijskih</p>

	<p>pojavi v nekem družbenem okolju, prispevale k nastanku in izoblikovanju prepoznavnih značilnosti določenega umetniškega dela.</p> <p>Pojasnim našo odgovornost do širše družbe in prihodnjih generacij, in našo skupno zavezanost k varovanju ter spoštovanju umetnostne dediščine, kako je potrebno spodbujati odnos aktivnega državljana in pozornost do škodljivih pojavov ali kvarnih posegov.</p>	<p>procesih.</p> <p>Dijaki povedo, kako so posebne okoliščine prispevale k nastanku posameznih umetniških del.</p>
<p>Dijaki sodelujejo pri razlagi, tudi sami se preizkusijo pri risanju skic, ko jih pokličem na tablo.</p> <p>Dijaki sodelujejo pri</p>	<p>Demonstracija in razlaga arhitekturne risbe, pregled primerov izbranega</p>	<p>S pomočjo predstavljenih primerov razložijo likovni problem določenega umetniškega dela.</p>

<p>prepoznavanju glavnih Plečnikovih del in jih umestijo v njihov lokalni prostor.</p>	<p>slikovnega gradiva, krajši pregled Plečnikove arhitekturne risbe. Tabelna slika: narišem skice in demonstriram primere različnih načinov upodabljanja določenega arhitekturnega elementa, likovnega motiva.</p>	<p>Dijaki znajo prepoznati in razložiti glavna Plečnikova dela.</p>
<p>Dijaki sodelujejo pri razlagi in postavljajo morebitna vprašanja, če česa ne razumejo oziroma potrebujejo dodatno razlago.</p>	<p>Napoved likovne naloge: razložim likovno nalogo in pojasnim likovni problem in cilje, pogovorimo se o izboru motiva in likovni tehniki, opredelim kriterije vrednotenja pri likovni analizi.</p>	<p>Dijaki razložijo, kateri je likovni problem podane naloge in znajo naštet kriterije likovnega vrednotenja.</p>
<p>Dijaki pripravijo likovni material, si izberejo poljubni likovni motiv, tehniko izražanja in</p>	<p>Med procesom likovnega ustvarjanja dijake</p>	<p>Dijaki so pozorni na kvaliteto tehnične izvedbe, snažnost tehnike,</p>

<p>pričnejo z ustvarjanjem lastnih likovnih del. Dijaki z likovnim delom zaključijo, pospravijo material in uredijo učilnico.</p>	<p>usmerjam in jim dajem potrebne napotke za kakovostnejšo produkcijo likovnih izdelkov.</p>	<p>čistost izdelka. Svojo osnovno risarsko zamisel poskusijo likovno izpeljati v zaključeno in čim bolj dovršeno likovno celoto.</p>
<p>Dijaki sodelujejo pri postavitvi likovne razstave in kritičnem vrednotenju nastalih likovnih del.</p>	<p>Dokončane izdelke razstavimo po mizah v manjšo začasno likovno razstavo in jih skupaj kritično ovrednotimo s pomočjo predhodno postavljenih splošnih kriterijev ocenjevanja pri likovni analizi.</p>	<p>Dijaki svoje izdelke in dela svojih vrstnikov kritično ovrednotijo in jih primerjajo z znanimi deli likovnih umetnikov.</p>

Funded by the
European Union

You(th) Decide

DRŽAVLJAN EVROPE

- Aktivnost: Participativni proračun

Participativni proračun

Miha Černe

Izobraževalni program: Srednje strokovno izobraževanje

Predmet: Obvezni vsebinski sklop Aktivno državljanstvo

Učni sklop: Sodelovanje v skupnosti

Ključne besede: Participativni proračun, lokalna skupnost, občine, predlogi občanov, aktivno državljanstvo

Splošni cilji:

Dijaki:

- Razložijo delovanje lokalne samouprave in primerjajo oblast na državni in lokalni ravni,
- prepoznajo pomen aktivnega državljanstva in možne načine njihove aktivne participacije v družbi in državi,
- spoznajo značilnosti neposredne, predstavniške in liberalne demokracije in raziskujejo, kako država in njene institucije podpirajo demokracijo ter zagotavljajo uveljavljanje pravic manjšin,

- razlikujejo med statusom prebivalca/-ke RS in državljana/-ke RS, spoznajo načine pridobitve državljanstva RS, pravice in dolžnosti prebivalcev in državljanov RS.

Operativni učni cilji:

Dijaki:

- poznajo globalne probleme in izzive ter učinke globalizacije in njenih procesov na ljudi, okolje in njihovo življenje,
- znajo kritično ovrednotiti vpliv svojega življenjskega sloga na ljudi in okolje na lokalni in globalni ravni,
- znajo opisati politični sistem RS na državni in občinski ravni,
- Znajo ovrednotiti pomen sodelovanja v lokalni skupnosti,
- Znajo izdelati načrt za konkretno obliko političnega udejstvovanja, s katerim udeležujejo aktivno državljanstvo,
- znajo ustrezno argumentirati razloge in motive za izbor lokacije in projekta ter namena projekta,
- znajo delati v skupini,
- znajo oblikovati načrt, usklajen s predpisi občinske uprave.

Učna sredstva in pripomočki:

Aktivnost dijakov	Vloga učitelja	Pričakovani rezultati
Dijaki spoznajo koncept participativnega proračuna, možnost udejstvovanja občanov na lokalni ravni in možnosti predlogov projektov v občinah bivanja.	Učitelj pojasni participativni proračun s pomočjo avdio-vizualnega gradiva in metod razlage ter razgovora.	Dijaki: poznajo globalne probleme in izzive ter učinke globalizacije in njenih procesov na ljudi, okolje in njihovo življenje, kritično ovrednotijo vpliv svojega

		življenjskega sloga na ljudi in okolje na lokalni in globalni ravni, predstavijo delovanje političnega sistema RS na državni in občinski ravni.
Dijaki na terenu raziščejo lokacije lastnih projektov in izsledke skupaj s konceptom dela predstavijo v razredu.	Učitelj dijakom posreduje navodila in vodi postopek predstavitev. Dijake individualno usmerja k najbolj optimalnim izbiram potencialnih projektov.	Dijaki: predstavijo nekaj načinov (so)delovanja v skupnosti in ovrednotijo njihov pomen, izdelajo načrt za konkretno obliko političnega udejstvovanja, s katerim udeležujejo aktivno državljanstvo, znajo ustrezno argumentirati razloge in motive za izbor lokacije in projekta ter namena projekta.
Dijaki napišejo projekt. Po zgledu občinskih programov participativnih	Učitelj izdela in dijakom izroči obrazce po zgledu občinskih prijavnice. Spremlja dijake pri	Dijaki: znajo ustrezno izpolniti projektno dokumentacijo,

<p>proračunov izpolnijo vlogo in naredijo finančni načrt.</p>	<p>izdelavi prijav in jim nudi nasvete ter navodila.</p>	<p>znajo izdelati konkreten finančni načrt, ki sovпада s proračunom.</p>
<p>Dijaki izdelajo vizualno predstavitev projekta v obliki risbe, makete oz. s pomočjo računalniških programov.</p>	<p>Učitelj posreduje navodila za vizualizacijo projekta in nudi nasvete pri izbiri metode.</p>	<p>Dijaki: znajo vizualno oblikovati projekt.</p>
<p>Dijaki svoj projekt in izdelek predstavijo v razredu</p>	<p>Učitelj usmerja predstavitev in zastavlja vprašanja o posameznih projektih. Na podlagi odgovorov oceni dijaka.</p>	<p>Dijaki: znajo izvesti korekten učni nastop in argumentirati razloge za izbor projekta, obliko vizualizacije in predstaviti prednosti umestitve projekta za okoljske prebivalce.</p>
<p>Dijaki v skupinah izberejo projekt, ki sodi v shemo participativnega proračuna ali v</p>	<p>Učitelj oblikuje seznam občin s shemami za prijavo projektov (znotraj in izven</p>	<p>Dijaki: znajo delati v skupini, znajo oblikovati</p>

<p>druge občinske sheme za pridobivanje predlogov občanov. Oblikujejo ustrezno prijavnico in v primeru skupinskega konsenza predlog oddajo lokalni samoupravi.</p>	<p>participativnih proračunov). Dijake usmerja k možnostim prijav in jim pomaga pri oblikovanju prijavnice.</p>	<p>načrt, usklajen s predpisi občinske uprave.</p>
--	---	--

Priloga 1: prijavni obrazec (strani 1-3)

Obrazec: Prijava lokalnega projekta

1. Ime projekta:

Označi področje (ali več področij) projekta:

Gospodarstvo

Turizem

Izobraževalne, raziskovalne, kulturne, mladinske
ali športne dejavnosti.

Drugo

Okoljevarstvene dejavnosti, zbiranje odpadkov,
skrb za pitno vodo.

Izgradnja parkov, otroških igrišč, površin za
rekreacijo in drugih javnih površin.

Promet

2. Lokacija projekta

- Naslov/opis lokacije projekta:

- Opis trenutne vloge lokacije: (navedi svoje mnenje o težavah trenutne lokacije.)

3. Opis projekta

- Opisi svoj projekt – velikost, izgled, namen, razlog.

- Kako bo projekt izboljšal okolico?

- Kakšen je pričakovan vpliv projekta na prebivalce?

4. Varstvo okolja

Ustrezno označi.

Moj projekt:

- je energetsko oslabilen, ker _____
- je energetsko varčen, ker _____
- ni energetsko varčen ali oslabilen.

Opiši, kako bo tvoj projekt pripomogel k varovanju okolja.

5. Finančni načrt (stroški projekta)

Proračun: 500.000 €

Material/dejavnost	Stroški (predračun)	Namen materiala
	€	

6. Predlagatelj/ica projekta

Ime in priimek: _____

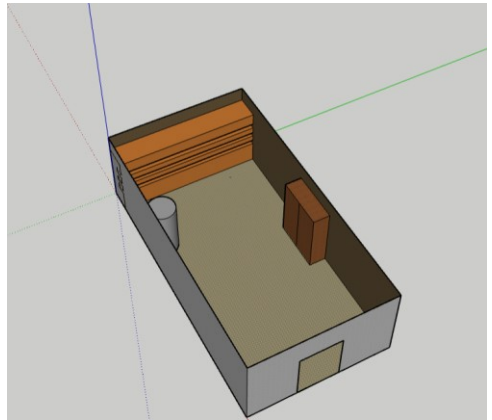
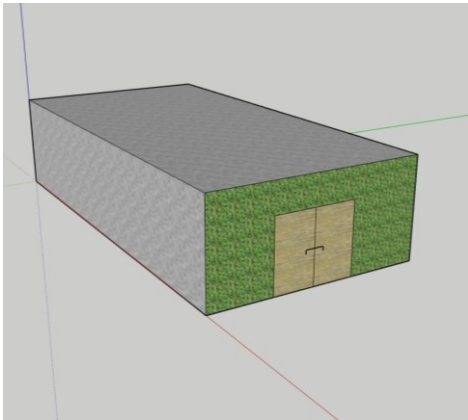
Elektronski naslov: _____ @ _____

Datum: _____

Podpis: _____

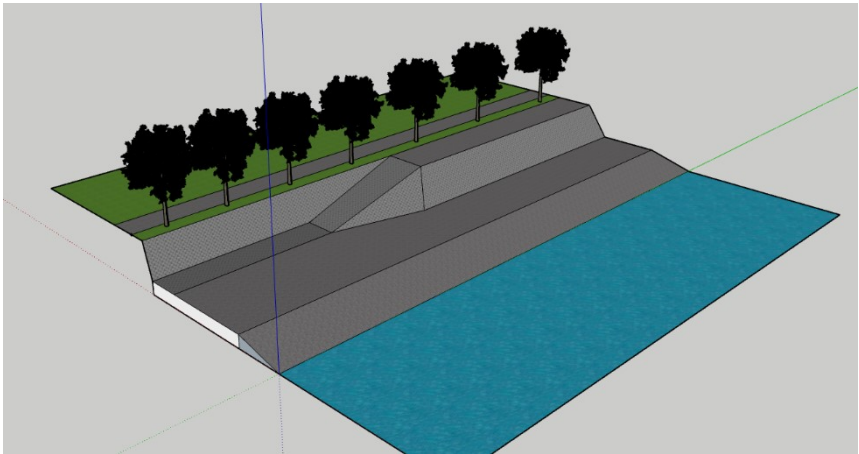
Priloga 2: Primeri dijaških projektov

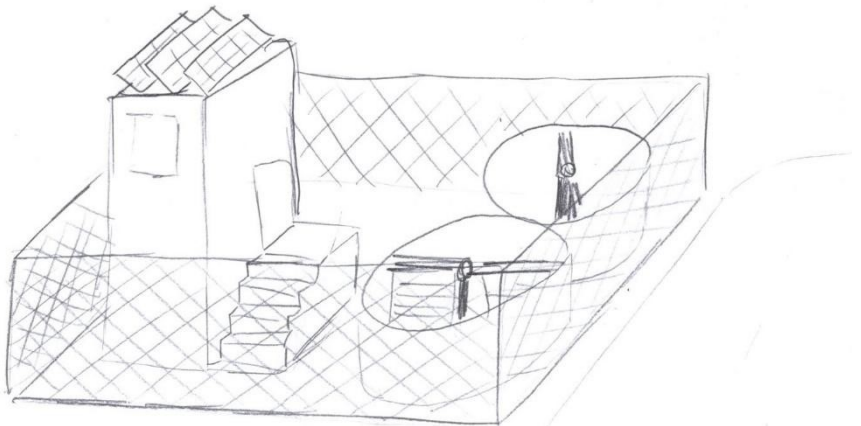
Turistični objekt (občina Grosuplje)

Stanovanja (občina Litija)

Ureditev nabrežja (občina Vrhnika)

Čistilna naprava (občina Škofljica)

Funded by the
European Union

You(th) Decide

**Preureditev parkirišča in zelenih površin
(mestna občina Ljubljana)**

Funded by the
European Union

You(th) Decide

Funded by the
European Union

You(th) Decide